

UNA VISITA REIAL

1a. VISITA DEL REI ALFONSO XIII A LA TARRAGONA DE 1904

EXPOSICIÓ | De l'11 d'octubre al 2 de novembre de 2025

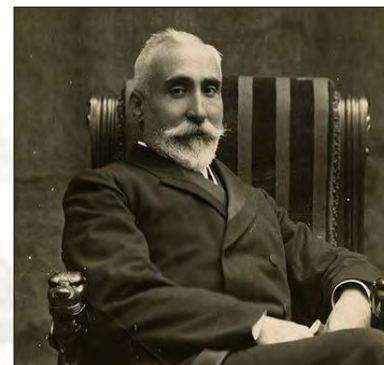
REFUGI 1 / ENTRADA LLIURE

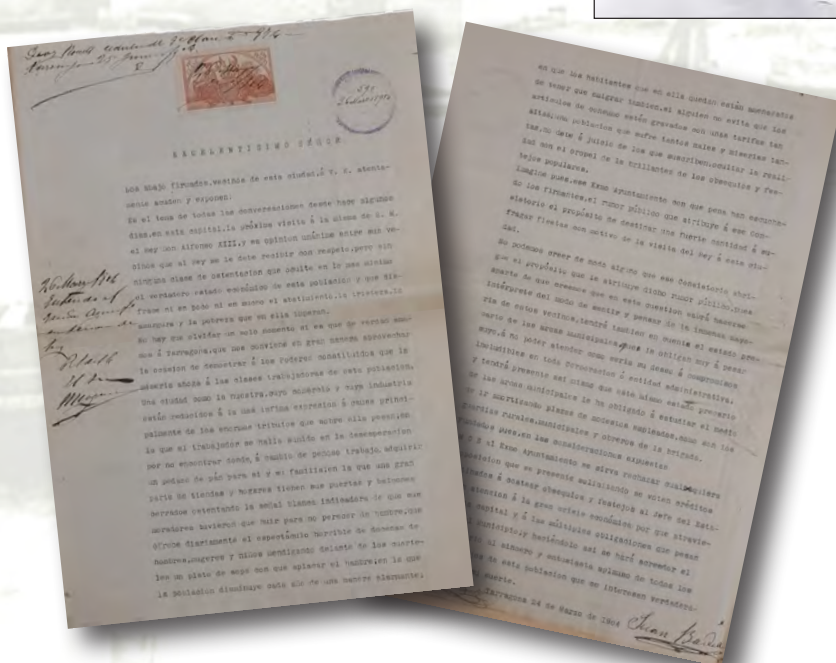
Alfonso XII, Rei d'Espanya (1857-1885), morí amb tan sols 27 anys, de tuberculosi, deixant la seva dona encinta de poc més de tres mesos. El seu fill pòstum, *Alfonso León Fernando María Santiago Isidro Pascual Antón de Borbón y de Habsburgo-Lorena*, naixerà el 17 de maig de 1886. La seva mare, la reina Maria Cristina, assumirà el rol de reina regent fins que el seu fill sigui declarat major d'edat als setze anys, l'any 1902, convertint-se en el nou rei d'Espanya, Alfonso XIII. Un país que es trobava en una profunda crisi econòmica, política, social i moral, molt preocupant.

Alfonso XIII i la seva mare, la reina regent Maria Cristina de Habsburgo. **Fotografia de Cristian Franzen 1864-1923)**

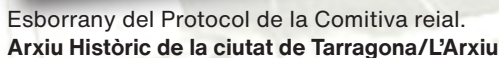
Antonio Maura (1853-1925)
President del Consell de Ministres d'Espanya (1903-1904)
Arxiu fotogràfic de Barcelona

Document de recull de firmes amb la demanda de no gastar diners del poble per la rebuda real.
Servei d'Arxiu i Documentació Municipal

General Arsenio Linares (1848-1914)
Ministre de la Guerra (1902-1904)
Wikipedia. Autor desconegut

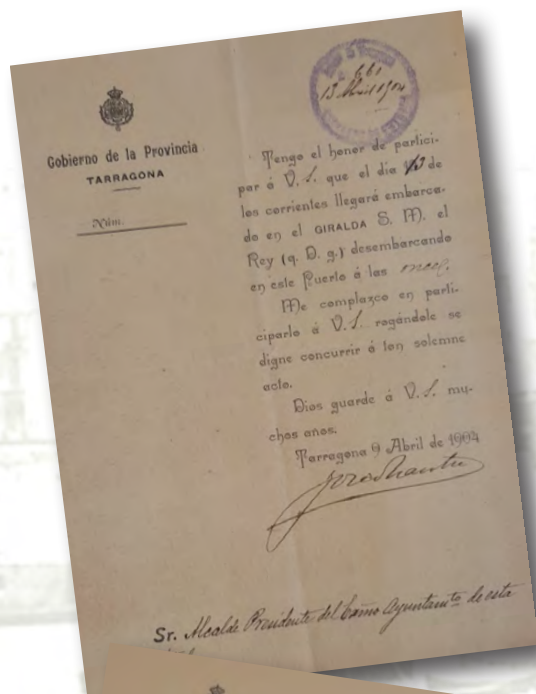
Alejandro Lerroux (1864 - 1949)
Diputat republicà a Corts (1901 - 1923)
Alamy

Llistat provisional de
tots els convidats i
compromisos per assistir
al Te Deum de la Catedral
i a la recepció reial.
**Arxiu Històric de la
ciutat de Tarragona**
/L'Arxiu

El president del Consell de Ministres, Antonio Maura, va convèncer a Alfonso XIII a visitar Catalunya. L'objectiu principal era “reconciliar” Catalunya amb la monarquia i l'Estat espanyol, mostrant més proximitat i reconeixent la importància econòmica i cultural de la regió. I per un altra banda neutralitzar el creixement del catalanisme polític integrant-lo dins el marc monàrquic, en un moment on el catalanisme polític estava creixent amb força, amb la Lliga Regionalista al capdavant. Tot i que la visita va despertar entusiasme popular en alguns sectors, en d'altres no va tenir el mateix efecte, i no va aconseguir ni frenar el creixement del catalanisme ni resoldre les tensions entre el centralisme madrileny i les aspiracions regionalistes catalanes.

Rellotge de butxaca de 1902.
Col·lecció particular

La visita programada del rei Alfons XIII a Tarragona els dies 13 i 14 d'abril de 1904 no va deixar indiferents a ningú. Per un costat uns sectors, favorables a la Monarquia, veien amb bons ulls la presència del rei a la ciutat. Una oportunitat per mostrar les mancances de la ciutat i també dels seus potencials econòmics i comercials, mal sostinguts per l'estat. Altres veien l'avantatge de poder reivindicar la identitat nacional tan oprimida amb anterioritat. I d'altres, no cal dir-ho, negaven al rei i el seu poder vers Catalunya. Tots plegats, això sí, veien que l'estada reial ocasionaria unes despeses no contemplades i que bé falta feien a les arque municipals, en una ciutat empobrida i en crisis tant social com econòmica.

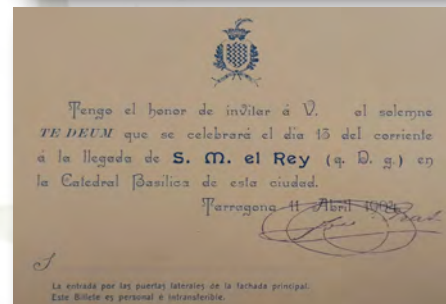
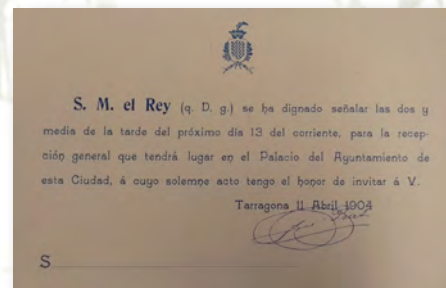
Comunicació a l'Ajuntament de Tarragona, des del Govern de la Província, del desembarcament del rei al Port de Tarragona.

Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

Comunicació des del Govern civil, de la visita del rei i recepció amb els representants de la ciutat.

Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

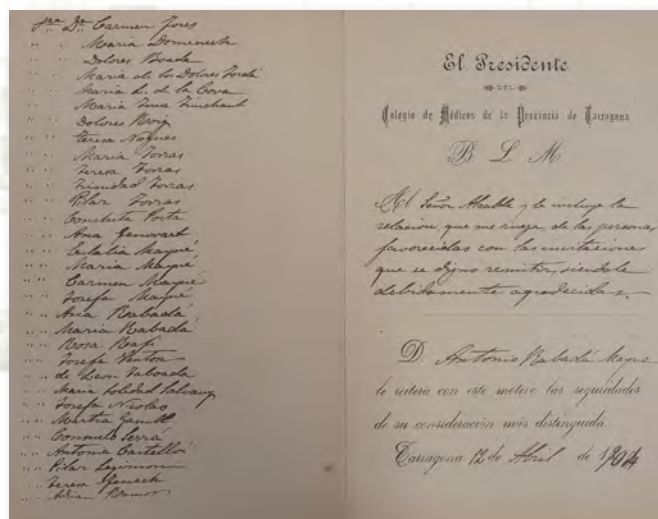

Invitació al Te Deum a la Catedral.
Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

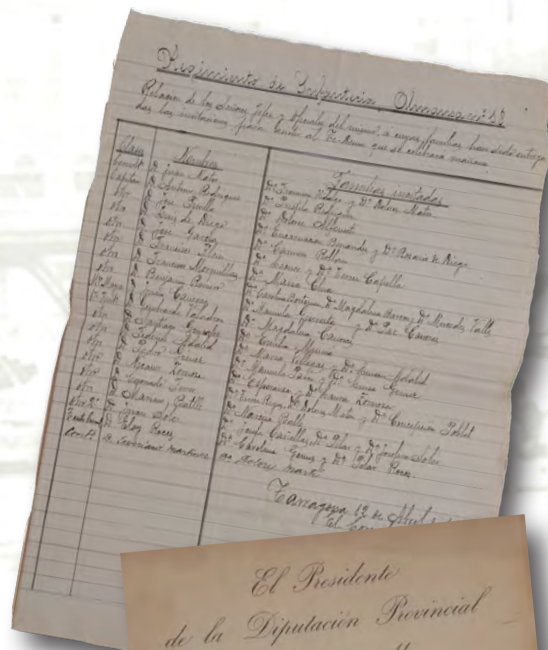
Moneda de 50 cèntims de plata de Alfonso XIII de 1904.
Col·lecció particular

En el Servei d'Arxiu i Documentació Municipal de l'Ajuntament de Tarragona hem pogut trobar interessantíssims documents, actes municipals i algunes fotografies, que ens mostren com la ciutat va preparar la rebuda reial. No menys interessant és la premsa que en va fer ressò de l'estança reial, podent-se veure segons el color polític del diari, diferents maneres d'explicar la seva visita. En l'Arxiu del Port de Tarragona també hem trobat alguns documents interessants vers la col·locació de la primera pedra de les obres de prolongació del dic de Llevant del Port de Tarragona, que també exposem.

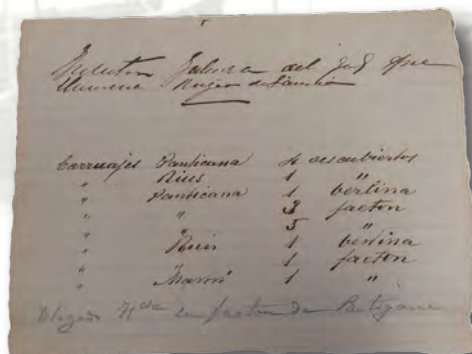
Llistat dels convidats, enviat pel Col·legi de Metges de la Província de Tarragona.

Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

Llistat dels convidats, enviat pel Regiment d'Infanteria Almansa.

Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

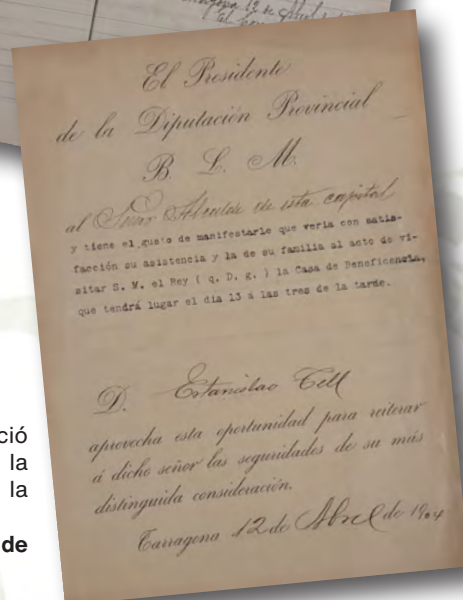

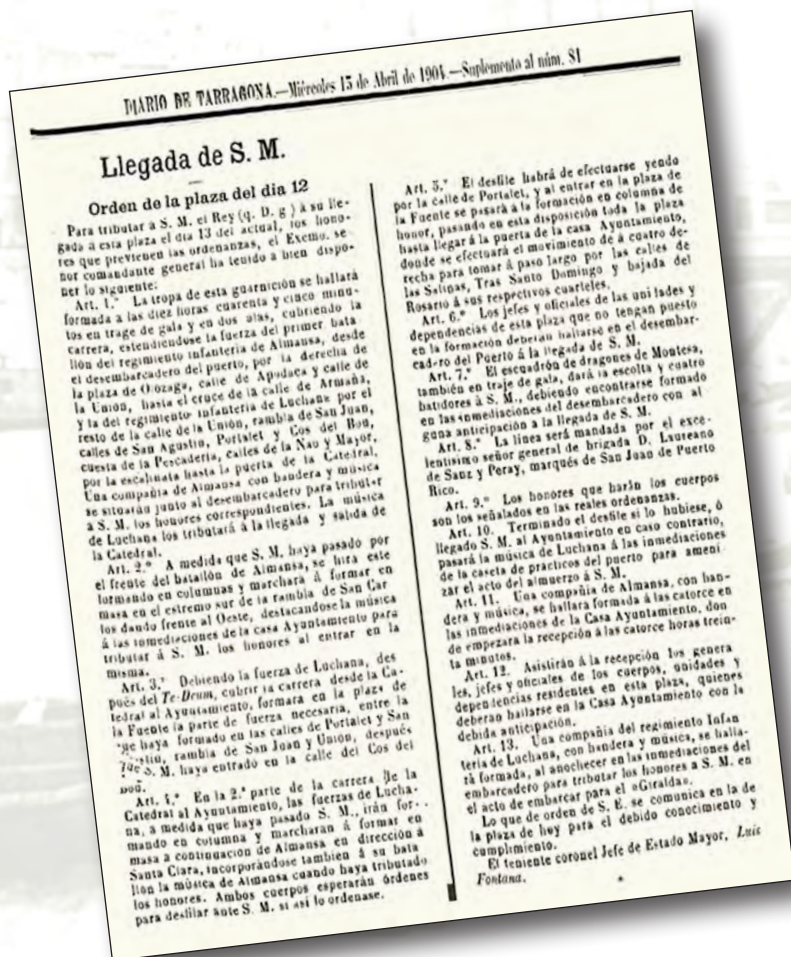
Llistat de carruatges que faran falta per la visita reial.

Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

Comunicació de la Diputació Provincial al Sr. Alcalde de la ciutat per visitar amb el rei la Casa de la Beneficència.

Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

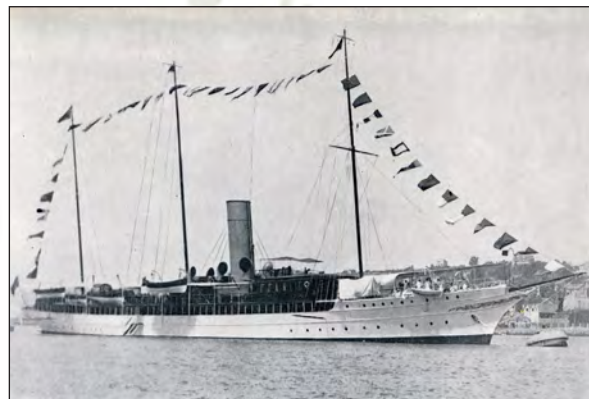

Fragment del “*Diario de Tarragona*” del dia 13 d’abril de 1904.

Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona/L'Arxiu

Des de les primeres hores del matí del dia 13 d'abril, una immensa gentada es dirigia d'un extrem a l'altre del moll per veure els preparatius fets els dies previs, ansiosa perquè arribés l'hora d'arribar el monarca. A les deu es va començar a notar el moviment de cotxes que conduïen a les autoritats fins al temple, construït expressament per rebre el jove monarca. A les deu i quaranta-cinc, van sortir les tropes de les seves respectives casernes cobrint el recorregut, conforme indicava l'Ordre de la Plaça, que es va publicar oportunament, situant-se a les boques dels carrers, parelles de la guàrdia civil. Una companyia del regiment d'infanteria d'Almansa, manada pel capità Sr. Romero, amb bandera i música, va tributar els honors al desembarcador.

lot reial “**Giralda**” (1898)
Wikipedia

A un quart de dotze, el guaita del moll de Llevant va assenyalar l'esquadra reial, impeding la lleugera boira que hi havia en els primers moments, l'ordre de marxa d'aquells. Pocs minuts més tard va poder distingir-se al iot Reial, al capdavant, i a estribord i una mica enrere, el creuer «Riu de la Plata», seguits pel canoner «Temerari» i el correu «Joaquín del Piélagu». Immediatament que va ser vista l'esquadrilla es va embarcar ràpidament el comandant de Marina, senyor Cuervo, a fi de donar entrada al "Giralda". Al mateix temps les campanes de la Catedral, tocades a vol, anunciaven la proximitat del Rei.

El jove rei, Alfonso XIII, amb l'uniforme d'Almirall de l'Armada.

Gettyimages

Màstil maqueta barca de vela llatina.

Col·lecció particular

Tan pronto pise tierra el augusto viajero, se hará la presentación de las autoridades en el templo levantado por la Junta de Obras del Puerto. Acto seguido se organizará la comitiva que, entrando por el arco de triunfo levantado en el Muelle, seguirá por frente al edificio de Obras públicas, calles de Apodaca, Unión, rambla de San Juan, calles de San Agustín, Portalet, Cos del Bou, cuesta de la Pescadería, calles de la Nao y Mayor, frente a las escaleras de la Catedral, donde se apearán S. M. y la comitiva, subiendo aquellas y dirigiéndose al templo metropolitano.

Organización de la comitiva

- 1.º Guardia civil de a caballo.
- 2.º Coche del gobernador civil.
- 3.º Idem de los Jefes superiores de Palacio, del Cuarto militar del Rey y demás alta servidumbre.
- 4.º Batidores.
- 5.º Gobernador militar a caballo.
- 6.º Coche de S. M. el Rey.
- 7.º Idem del ministro de la Corona.
- 8.º Idem del Ayuntamiento.
- 9.º Idem de la Audiencia.
- 10 Idem de la Diputación provincial.
- 11 Idem del Cabildo Catedral.
- 12 Idem del obispo de Tortosa.
- 13 Idem de la Marina española y extranjera.
- 14 Idem del Instituto técnico.
- 15 Idem de coroneles.
- 16 Idem de Delegado de Hacienda.
- 17 Idem de Grandes de España.
- 18 Idem de grandes cruces.
- 19 Idem de los senadores del Reino.
- 20 Idem de los diputados a Cortes.
- 21 Idem de la Cámara de Comercio.
- 22 Idem de la Cámara agrícola.
- 23 Idem de la Junta de agricultura, industria y comercio.
- 24 Idem de los jueces.
- 25 Idem del Colegio de abogados.
- 26 Idem del idem de notarios.
- 27 Idem del idem de actuarios.
- 28 Idem del idem de procuradores.
- 29 Idem del idem de médicos.
- 30 Idem del idem de farmacéuticos.

Frente a la puerta de la Basílica, se colocará un sillón y almohadón. Sobre éste se arrodillará Don Alfonso para besar la Vera Cruz, que le presentará el señor Arzobispo.

Hecha esta ceremonia, se organizará la procesión al interior del templo, entrando el Rey bajo palio. A su izquierda irá el Sr. Arzobispo de capa pluvial y mitra.

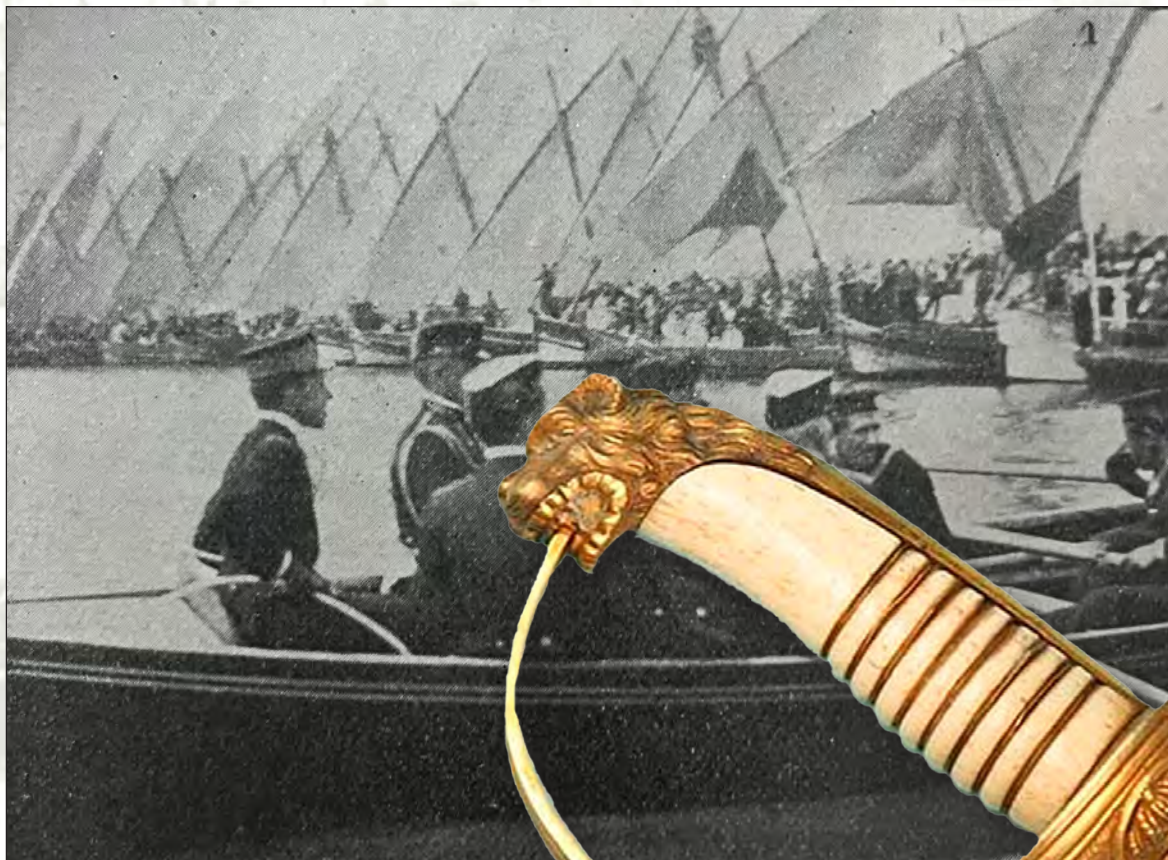
Fragment del "Diario de Tarragona" del dia 13 d'abril de 1904.

Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona/ L'Arxiu

A les dotze i cinc, va doblegar el “Giralda” seguit dels dos creuers l’entrada del moll, i mentre aquests fondejaven a l’avantport, va ser el iot reial ancorat enmig del port.

Des d’una barcaça de les Obres del Port es van fer amb canons de petit calibre les 21 salves d’ordenança, mentre unes 230 barques de pesca saludaven el monarca, hissant i arriant les banderoles i gallardets.

A les dotze i quinze va embarcar el monarca, que vestia uniforme diari d’almirall, en una falua del iot, onejant el pendó morat de Castella. Es va dirigir vers el desembarcador, passant entre doble files de barques del bou, els tripulants de les quals van victorejar el monarca.

Falua reial arribant a l’Escales Reials.

Revista “Blanco y Negro”. Abril 1904

Col·lecció CLARMONT

Sable Model 1857. Marina Española 1890

Col·lecció particular

Milers de persones ocupaven totes les andanes dels molls. Al costat de l'escalinata on havia de desembarcar S. M. s'havia aixecat un elegant pavelló on es verificaria la presentació de les autoritats. Al peu de l'escala esperaven totes les autoritats, tributant els honors d'ordenança una companyia del regiment d'Almansa amb bandera i música.

Quan S. M. pujava les escales de la Pau, el Senador del Regne D. Juan Gafiellas va donar un calorós "viva" que va ser contestat amb entusiasme.

Arribada d'Alfons XIII a les Escales Reials del Port de Tarragona
Revista "*Blanco y Negro*". Abril 1904
Col·lecció CLARMONT

El Capità General de Catalunya i el General Governador de la plaça, aquest de gran gala, esperaven a cavall, mentre que el Governador Civil li va presentar a S.M. les autoritats i comissions donant-li el Sr. Prat, alcalde de la ciutat, la benvinguda en nom de Tarragona.

Rebuda al peu de l'Escala Reial del Rei Alfons XIII.
Autor Anònim.

Publicada al llibre "Tarragona la imatge i el temps"

Josep Prat i Prats (1871-1936)
Alcalde de l'Ajuntament
Tarragona (1904-1905)
TarracoWiki

José Maestre Vera (1849 - 1926)
Governador Civil de Tarragona
Revista Quinzenal Ibero-Americana
1904
Col·lecció particular

Salvador Samà i Torrens Prats (1861- 1933) II Marquès de
Marianao
Alamy

Rebuda d'alguna autoritat. Al fons, vies del tren. S'hi veu un nombrós públic assistent.
Fons Chinchilla. Chinchilla.
Centre d'imatges de Tarragona / L'Arxiu

Rebuda d'alguna autoritat al port. Al fons, els tinglados. S'hi veu un nombrós públic assistent i carruatges. Fons Chinchilla. Chinchilla.
Centre d'imatges de Tarragona / L'Arxiu

L'alcalde Sr. Josep Prat i Prats, cap local dels conservadors canovistes, dirigint-se a S. M. li diu: *"considero para mí una distinción hermosísima ostentar en este acto la representación de mis conciudadanos para daros la bienvenida en nombre de Tarragona. A los plácemes y homenajes que os han rendido las poblaciones que habéis honrado con vuestra visita unid los muy sinceros que recibiréis sin duda en esta capital que con razón puede consideraros el Rey del pueblo, porque un hijo del pueblo es aquí el alcalde del Rey."*

Presentació a S.M. de les autoritats de la ciutat, a l'Escala Reial.
Revista "Blanco y Negro". Abril 1904
Col·lecció CLARMONT

En passar S. M. al costat de la Comandància de Marina, va caure sobre ell una pluja de flors, deixant anar al mateix temps infinitat de coloms. A continuació es procedí immediatament a la formació de la Comitiva prenent seient el Rei en un preciós cotxe, a la D'Amont, ofert pel Sr. Salvador Samà i Torrens, II Marquès de Marianao i promotor del conegut Parc Samà de Cambrils, acompanyat del senyor ministre de la Guerra i de l'alcalde d'aquesta ciutat.

Rebuda d'Alfonso XIII al port de Tarragona per les autoritats civils, militars i eclesiàstiques.
Fons Municipal.
Autor desconegut. 13/04/1904.
Centre d'Imatges de Tarragona/L'Arxiu

Rebuda al port de Tarragona per les autoritats civils, militars i eclesiàstiques. Nombrós públic assistent. Comitiva reial.
Fons Municipal. Autor desconegut. 13/04/1904.
Centre d'Imatges de Tarragona/L'Arxiu

Obria la marxa el cotxe del Governador Sr. Maestre, seguit de dos vehicles més amb els Caps de l'Escolta Reial i gentils homes de servei. Precedia el cotxe reial el General Montaner, a cavall, i immediatament darrere del cotxe del rei avançava un esquadró de "Dragons de Montesa", seguit d'un gran nombre de vehicles amb els convidats.

Rebuda al port de Tarragona per les autoritats civils, militars i eclesiàstiques. Nombrós públic assistent. Comitativa reial. Fons Municipal. Autor desconegut. 13/04/1904.

Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Un dels ornaments més espectaculars, fets especialment per a la visita reial, és el monumental arc, finançat per la Junta d'Obres del Port, projectat pel destacat artista tarragoní Fèlix Ribas i hàbilment secundat pel pintor Manuel Ferraté. Al centre s'hi destaca un gran escut d'Espanya, als costats del qual es representen els dos lleons. Els quatre cantons estan rematats pels escuts de la nostra ciutat i de l'esmentada Junta, sostenint l'obra, esveltes columnes que la completen. A la Plaça Olózaga (actual Plaça dels Carros) va ser obsequiat el rei amb unes "Torres humanes", que el van impressionar. Es tractava dels Xiquets de Valls fent un 3 de 6.

Plaça dels Carros (Plaça Olózaga) amb l'arc que les Obres del Port li va dedicar obra de l'escultor Fèlix Ribas.

Es veu cordó de soldats. 13/04/1904.

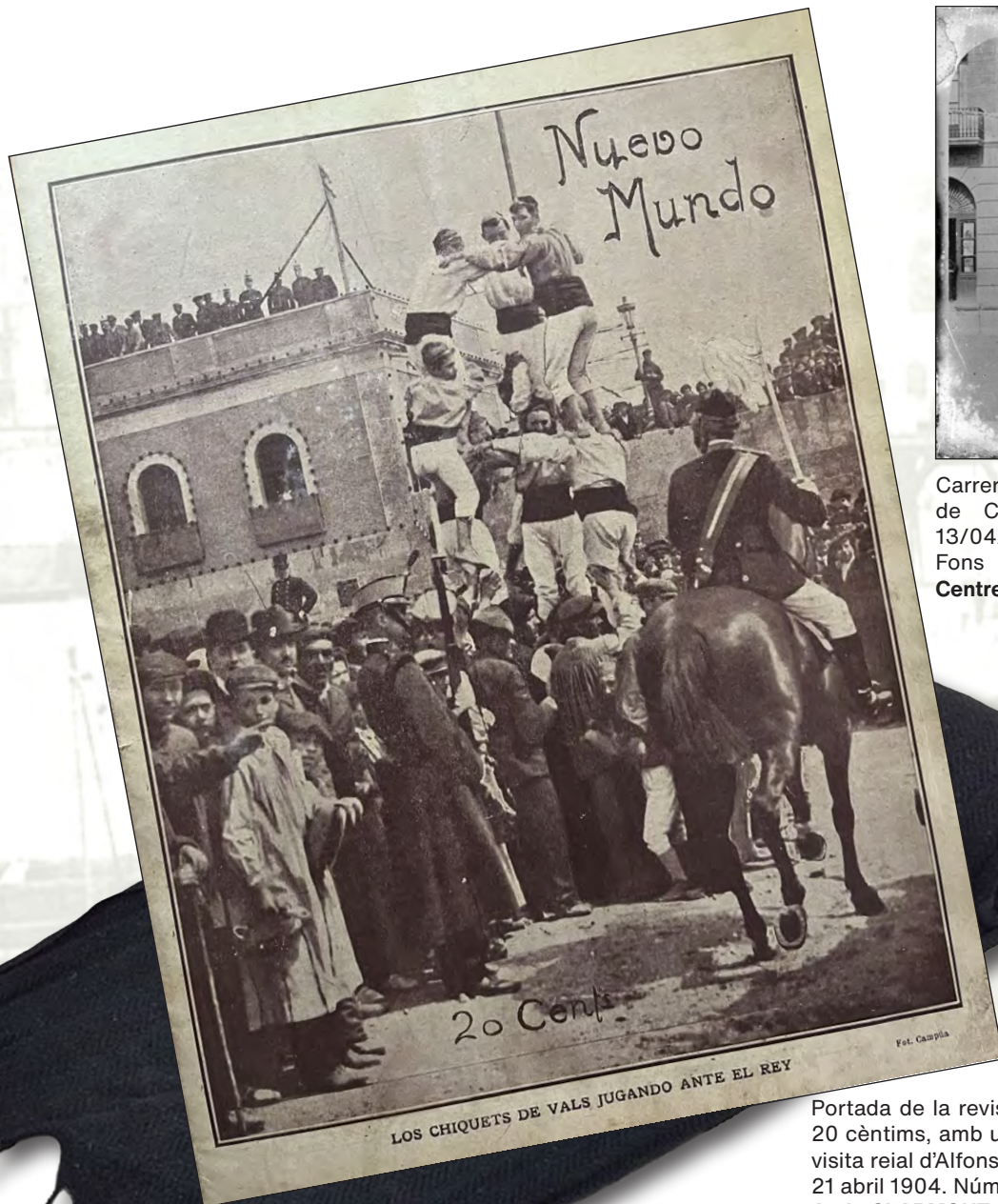
Fons Municipal. Autor desconegut.

Centre d'Imatges de Tarragona/L'Arxiu

Plaça dels Carros (plaça Olózaga) castell de la colla Xiquets de Valls. Al darrere, s'hi veu templet creat per l'ocasió. 13/04/1904. Fons Municipal. Autor desconegut.

Centre d'Imatges de Tarragona/l'Arxiu

Carrer Apodaca. Arc fet per la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació. 13/04/1904.
Fons Municipal. Autor desconegut.
Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Antiga faixa de casteller
Col·lecció particular

Portada de la revista "*Nuevo Mundo*", per valor de 20 cèntims, amb un especial fotogràfic dedicat a la visita reial d'Alfonso XIII a Catalunya. 21 abril 1904. Núm.537
Arxiu CLARMONT

Plaça dels Carros (plaça Olózaga) multitud de gent esperant la seva arribada. A la dreta, s'hi veu cartell lluminós on s'hi llegeix "Viva el rey" i als Xiquets de Valls aixecant un castell.

Fons Municipal. Autor: D. Sebastián Cardona.

Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Ulleres d'opera vers 1902.
Servien per veure d'aprop.
Molt probablement algú la va
utilitzar per veure millor al Rei.
Col·lecció particular

Plaça dels Carros amb l'arc que les Obres del Port li va dedicar.
Es veu nombrós públic assistent. Fons Chinchilla. Chinchilla.
13/04/1904.

Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Carrer Apodaca, a l'altura de la casa Panasachs.
Carruatges i gent esperant la seva arribada.
Fons Municipal. Autor desconegut. 13/04/1904.
Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

El rey desembarcando en el muelle de Tarragona

SU Majestad el Rey visitó Tarragona el día 13 y tuvo allí un recibimiento entusiasta y brillante. A las 10ce y cuarto entró en la bahía el yate regio. Como en las demás capitales de Cataluña, las señoras tomaron parte muy lucida en la buena acogida al monarca tributada. Al almuerzo regio concurrieron, además de la comitiva de D. Alfonso, las autoridades locales y provinciales, los senadores y diputados y la Junta de Obras del Puerto. Acabado el almuerzo, celebró solemnemente la ceremonia de colocación de la primera piedra en las obras de ampliación

La comitiva dirigiéndose desde el muelle a la población

del puerto, á la cual asistió todo el elemento oficial y numerosísimo público, que aclamó al Rey repetidas veces. En la recepción del Ayuntamiento todo Tarragona desfilaron ante el monarca. En 8.000 se calculan las personas que á ella asistieron. Algunos alcaldes rurales asistieron con sus característicos trajes de payeses.

La visita al Museo Arqueológico de Tarragona interesó mucho á D. Alfonso. S. M. se fijó detenidamente en el célebre mosaico del Museo y en algunas estatuas de reyes y príncipes de Aragón, procedentes del monasterio de Poblet.

En entrar la comitiva regia al carrer d'Apodaca, va començar una pluja de flors que, acompanyada de "vivas", no va cessar ni un moment durant gairebé tot el trajecte fins a la Catedral, fins a l'extrem de cobrir el cotxe de S. M. Aquest, somrient, responia a les mostres d'afecte, saludant amb la mà.

La comitiva va fer el següent recorregut: plaça d'Olózaga, Apodaca, Unió, rambla de Sant Joan, S. Agustí, Portalet, Cos del Bou, Peixateria, Nao, Major i escales de la Catedral.

Bitllet de 50 pessetes de 1905.
Col·lecció particular

Aspecto de la plaza del Ayuntamiento durante la recepción

El rey y el general Linares en las calles de Tarragona

Especial de la revista "Nuevo Mundo", dedicat a la visita real a Catalunya amb dues fulles fotogràfiques centrades en la visita real d'Alfonso XIII a Tarragona. 21 abril 1904. Núm.537

Arxiu CLARMONT

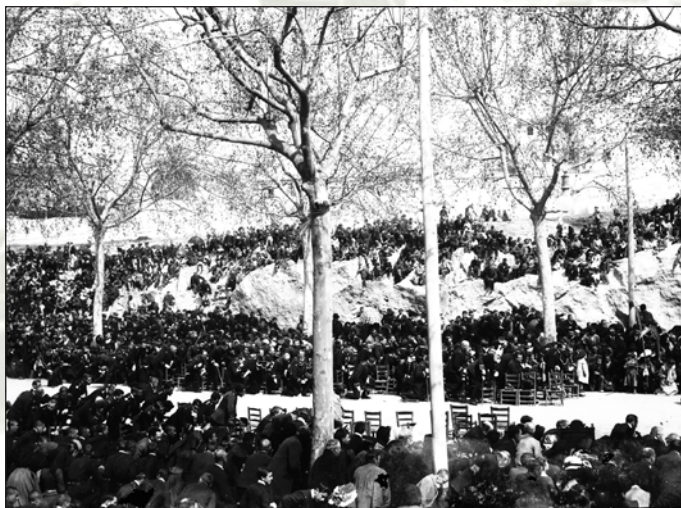
Rambla Nova amb el públic esperant l'arribada reial. Fons Municipal. Autor desconegut. 13/04/1904.

Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Missa de campanya celebrada al peu del monument a Roger de Llúria. Fons Municipal. Autor desconegut.

Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Públic assistint a la missa celebrada al peu del monument a Roger de Llúria. S'hi veu gent asseguda amb cadires i d'altres a un roquerar. Fons Municipal. Autor desconegut. 13/04/1904.

Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Rambla Nova amb la població expectant la seva arribada. S'hi veu un bon piquet de guàrdies civils de gran gala i una companyia del regiment "Almansa" a l'esquerra.

Fons Municipal. Autor desconegut. 13/04/1904.

Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Un cop fet el recorregut per alguns carrers de la ciutat, S. M. baixà del cotxe de cavalls al peu de les escales del pla de la Catedral, on l'esperaven el senyor bisbe de Tortosa, el Cabildo metropolità i la resta de clergat amb la creu capitular. Un cop rebut el Monarca, va ser acompanyat a l'altar que, a aquest efecte, s'havia aixecat, i s'hi va agenollar per adorar la Veracruz que sostenia el Prelat de Tortosa, revestit de capa pluvial i mitra.

Arribada del rei Alfonso XIII al Pla de la Seu. S'hi veuen les diferents autoritats civils, militars i eclesiàstiques.
Fons Municipal. Autor desconegut. 13/04/1904.
Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

Segell de 10 cèntims 1901-1905.
Col·lecció particular

Pujada reial pel carrer Cos del Bou.
Autor anònim.
Tarragona Antiga

S. M. va entrar en el temple sota pal·li que era portat pel Sr. Juan Fontana, el Sr. Luis Granada, el Sr. Francisco Nel·lo, el Sr. Enrique Llanes, D. Felipe de Veciana i D. Fernando de Castellarnau, precedit pel Cabildo amb creu alçada, fins a l'altar major, on va ocupar el tron, entonant-se tot seguit el Te Deum, en acció de gràcies.

Un cop acabat, D. Alfonso, acompanyat de la comitiva, va passar a la capella de Santa Tecla, que també es trobava il·luminada i exposada la relíquia del sant braç, que va adorar. Després, el Monarca va pujar al mausoleu del Sr. Jaume I, i va contemplar durant breus moments les seves restes mortals.

El rey saliendo de la Catedral de Tarragona

Especial de dues fulles de la revista "*Nuevo Mundo*", amb un especial fotogràfic dedicat a la visita reial d'Alfonso XIII a Tarragona. 21 abril 1904. Núm.537

Arxiu CLARMONT

Sortida del rei Alfonso XIII a la Plaça de les Cols en direcció a l'Ajuntament.

Revista "*La Ilustración Artística*" Núm. 1166. 2 maig 1904.

Arxiu CLARMONT

La comitiva reial va sortir del temple i es va dirigir a les Cases Consistorials pels mateixos carrers de la població alta que havia pujat. S. M. va sortir al balcó principal de l'Ajuntament acompanyat de l'alcalde, que va donar un "viva" al Rei, corresponent aquest als crits saludant el poble. Dues senyoretes, amb mantellina blanca, van lliurar dos preciosos rams de flors a S. M., agraïnt-li l'obsequi amb afectuoses frases.

La direcció del saló del tron de l'Ajuntament havia estat acuradament a càrrec de l'arquitecte D. Antonio Pujol, qui havia sabut treure gran partit del local i mobiliari de què podia disposar, resultant el saló veritablement regi. La butaca que ocupà S. M. La va facilitar la casa Gasset; les altres butaques, la família del senyor comte de Rius; i els miralls i taules, la casa Ferrer i Vidal, sent tots els mobles riquíssims.

Portades de diferents diaris destacant l'arribada del rei a Tarragona. "Diario de Tarragona", "La Justicia" i el "Diario del Comercio" del dia 13 d'abril de 1904.
Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona/L'Arxiu

En vista que s'anava endarrerint molt l'itinerari, es va suprimir la desfilada de tropes davant S. M., el qual es va dirigir al Moll, on va ser rebut per la Junta d'Obres del port. Immediatament, es va dirigir el Monarca al lloc on estava preparada la primera pedra de les obres de prolongació del dic de Llevant, que va lliscar ràpidament només agafant S.M. un cordó. El Rei va quedar gratament sorprès de l'efecte que va produir, abocant-se a la riba.

La Junta d'Obres va obsequiar amb un dinar a la comitiva règia a la caseta dels pràctics, convertida en elegant saló. La taula era de forma quadrada, cobert el centre amb plantes i flors.

Moneda de 20 pessetes d'or de Alfonso XIII de 1904.
Col·lecció particular

Vista des del port del dic de Llevant, el de Costa, l'escala Reial i al fons la ciutat. En primer terme carros tragent mercaderies 1902. Autor desconegut.
Arxiu Virgili Sanromà. Arxiu del Port de Tarragona

Portades de diferents diaris destacant l'arribada del rei a Tarragona. "La Opinión de la Provincia" i, "La Justicia" del dia 14 d'abril de 1904.
Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona/L'Arxiu

Després que el Rei s'assegués a taula, i mentre prenién seient els altres comensals, el senyor president de la Junta d'Obres del port va dirigir al Monarca les paraules següents:

“La Junta tiene la gran honra de dar la bienvenida á S. M. y agradece que se haya dignado asistir á este acto, deseando que su excursión le resulte totalmente propicia. Las obras de este puerto son beneficiosas para el comercio y la navegación, y contando la Junta con escasos recursos para continuarlas, por este motivo se permite suplicar á S. M. que influya con su Gobierno para que le sea concedida nuevamente la subvención que ha venido disfrutando estos últimos años, con lo cual podría además atender á la clase trabajadora que bien lo necesita en esta decaída población”.

Copia del acta levantada con motivo de la colocación de la primera piedra de las obras de los diques exteriores de este puerto:

«En el puerto de Tarragona, a los trece dias del mes de Abril de mil novecientos cuatro, S. M. el Rey D. Alfonso XIII ha inaugurado las obras de los nuevos diques exteriores, arrojando por su propia mano el primer canto de escollera. Y para que conste se levanta la presente acta que suscriben S. M. el Rey, altos dignatarios, autoridades superiores y demás entidades que han concurrido á esta ceremonia.—Alfonso.—Arsenio Linares, ministro de la Guerra.—Joaquín Torrents.—El duque de Sotomayor.—Marqués de Pacheco.—José Maese.—J. Escandell Ferrer.—El marqués de Grigny.—José Prat.—José Vilari Tomás.—Primitivo Ayuso.—M. J. Boada.—Agustín Virgili.—Juan Nacheu.—Manuel Maese.—Alfredo Mosso.—José Piqué, secretario J. O. P.»

Aleshores el Rei va dirigir-se al senyor ministre de la Guerra com a representació del Govern, qui el president de la Junta va fer igual petició, contestant el Sr. Linares que el Govern ho estudiaria i resoldria.

Retall del “Diario de Tarragona” del dia 15 d'abril de 1904.
Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona/L'Arxiu

MPT. Acta d'inauguració de les obres pel rei Alfons XIII, 13 d'abril de 1904.
Museu Port de Tarragona

L'acta que es va aixecar en col·locar-se la primera pedra de les obres de perllongament del moll de Llevant, la va signar primerament el Rei, el general Linares i el duc de Sotomayor. Després van signar el governador civil, l'alcalde, els individus de la Junta del port i el comandant general del departament.

Després es va col·locar en un tub de vidre tancat en un altre de plom, col·locant-se dins un bloc artificial. El president de la Junta va regalar al Monarca la ploma d'or amb què havia signat.

En l'Arxiu del Port podem veure totes les despeses que li va costar a la Junta de Obras del Puerto de Tarragona l'estada del Rei un dia a Tarragona. Concretament, i tenint en compte que un treballador normal podia cobrar entre 30 i 80 pessetes al mes, va costar 19.499 pessetes. El banquet va costar 6.200 ptes., 100 cigarros havans pel banquet 150 ptes., el pergamí per signar 150 ptes. i la ploma d'or 170 ptes. Fins i tot se li va comprar un "water closet" anglès per valor de 125 ptes. i un lavabo de 180 ptes. El castell de foc va costar 300 ptes.

Resumen

JUNTA DE OBRAS DEL PUERTO DE TARRAGONA

Ma de Abril de 1904

RESUMEN general de los gastos de toda clase ocurridos en el referido mes según los justificantes que se acompañan con motivo de la ordenación de la despesa en los rubros siguientes

NÚMERO de las operaciones	CONCEPTOS	IMPORTES			
		PARCIALES		TOTALES	
		Ptas.	Cts.	Ptas.	Cts.
1	Obras nuevas				
	Idem de conservación				
	Costa de personal y material	4647	80		
				4647	80
2	Dirección facultativa				
	Personal y material de oficina				
	Personal				
	Delegación especial				
	Material de oficina				
	Gastos imprevistos				
	Gastos, suscripciones y otros				
	Accidentes del trabajo				
	Cuentas				
	Jornales			14827	72
	Costa de gastos			14827	72
	TOTAL GENERAL			19499	30

Tarragona 30 de Abril de 1904

El Secretario

El Presidente

JUNTA DE OBRAS DEL PUERTO DE TARRAGONA

51 142

Document amb el total de les despeses que va ocasionar la col·locació de la primera pedra en l'ampliació del moll de llevant. Arxiu Port de Tarragona

Copia

NÚMERO 5

JUNTA DE OBRAS DEL PUERTO DE TARRAGONA

Mes de Abril de 1904

SECRETARÍA

Cuenta que presentare los Sres. D. J. M. Tausqador vecino de Barcelona por el concepto que se expresa a continuación:

Tor el banquet servido el día 15 del actual a E. M. el Rey D. Alfonso XIII

Barcelona 16 de Abril de 1904 - Bay

Judor.

Copia

El Secretario

Copia

IMPORTES	PESETAS	
	Ptas.	Cts.
	6200	00

Document amb la despesa del banquet ofert al rei i autoritats. Arxiu Port de Tarragona

Bitllet de 100 pessetes de 1903. Col·lecció particular

Arc de triomf construït a la Rambla Vella. Fons Vallvé. Vallvé.
13/04/1904.

Centre d'imatges de Tarragona / L'Arxiu

A dos quarts de quatre es va dirigir la comitiva règia a l'Ajuntament al saló principal, del qual es va verificar la recepció, passant per davant de S. M. les més de 2.000 persones i una comissió de senyores i senyoretetes.

S. M. va dir a l'alcalde de Tarragona que la rebuda d'aquesta ciutat només es podia comparar, per l'abundància de flors, amb què li va tributar Múrcia, i això que era a l'època de les flors. Després de la recepció, D. Alfonso es va acomiadar de l'alcalde amb un "*hasta mañana*".

El Monarca va visitar després el Museu, el director del qual Àngel de l'Arc, va ensenyar a S. M. les principals preciositats arqueològiques. La comitiva règia es va dirigir a la «Falsa Braga», on distingides famílies van aclamar al Rei en recórrer aquell recinte.

El temps corria i va caldre suprimir la visita a la Casa de Beneficència, Caserna i Ateneu, dirigint-se als magatzems de vins de D. José de Muller, on D. Alfonso va poder fer-se càrrec dels extensos i ben condicionats cellers, dignant-se acceptar per a la capella reial un barrilet d'un vi de missa reserva de 1850 premiat en l'Exposició Vaticana del Papa León XIII.

Postal de la Beneficència de Tarragona, escrita i datada l'any 1909.

Col·lecció particular

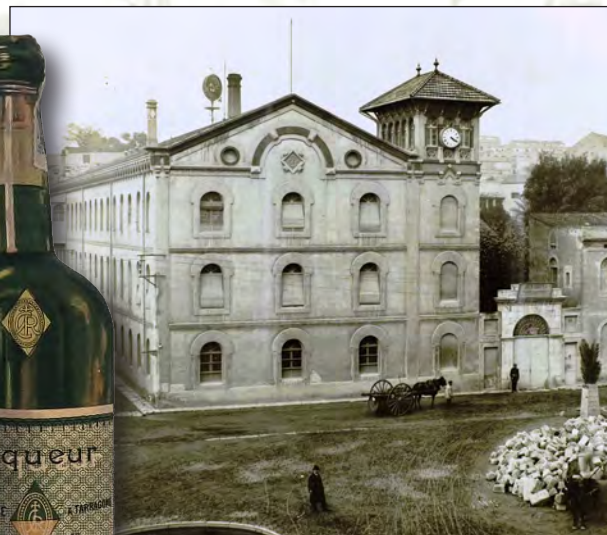
Antic taller de Boteria de les bodegues De Muller.
demuller.es

Títol de Proveïdor Pontifici del Papa Lleó XIII, de les bodegues De Muller. **demuller.es**

Seguint el programa, va visitar el Rei la fàbrica de la Chartreuse on va ser rebut S. M. pels Prelats de Tarragona i Tortosa i els dotze cartoixans de la Comunitat. S. M. va provar una copa del licor a la cel·la del Superior, que li va manifestar que la Chartreuse de Tarragona resulta molt superior a la de França per la qualitat de les herbes i dels alcohols del país. En aquest any 1904 els cartoixans elaboraran les seves primeres 400 ampolles de licor fabricat a Tarragona.

A la mateixa plaça dels Infants va ser rebut el Rei pels socis del grandios magatzem de vins Bonsoms y Cia., els socis de la casa, D. Isidro Bonsoms i D. Ricardo Cascante. S. M. va mostrar un gran interès a conèixer els treballs que s'hi feien, acceptant una tassa de te amb pastes que li va ser preparat.

Fàbrica dels pares cartoixans.
Foto Pallejà, principis del segle XX.
Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu

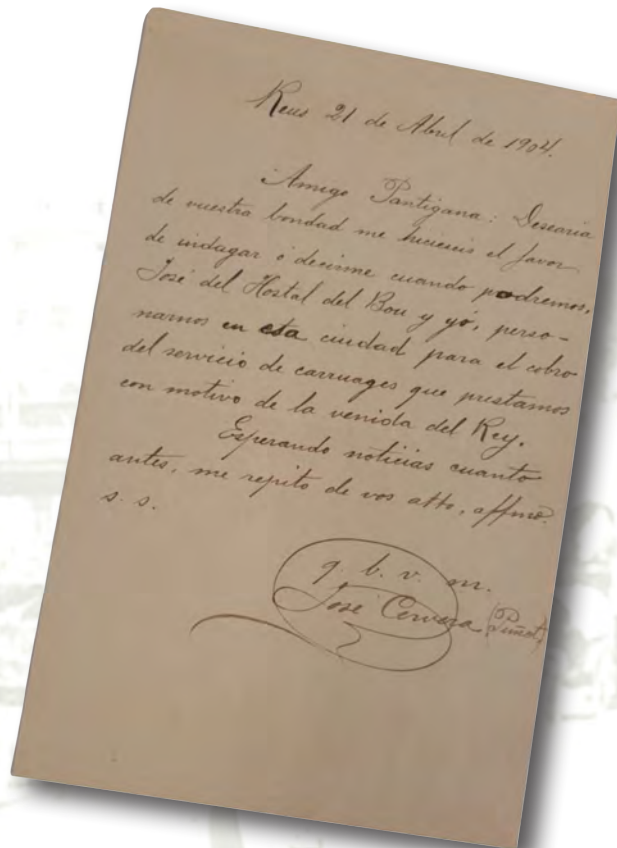
Disseny de les primeres botelles de Chartreuse elaborades l'any 1904 a Tarragona.
Chartreusetarragona.com.

Eren ja les set de la tarda quan amb els cotxes i escorta a galop, sense descansar des de les deu del matí, es dirigia la comitiva règia a l'escala reial, on va ser acomiadat S. M. que es va embarcar cap al "Giralda".

A les nou es disparà al port un sorprenent castell de focs artificials. Tanmateix, a la nit es va veure gratament sorprès S. M., el Rei, per una societat coral organitzada per pescadors del barri de Sant Pere, que amb les seves barques van envoltar el "Giralda", entonant cançons populars, en el seu honor.

Document ordenat pel rei Alfonso XIII, comunicant a l'Ajuntament de Tarragona, l'entrega de dos mil cinc-cents pessetes, per distribuir-les per la gent més necessitada.
Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

Document datat el 21 d'abril a Reus, on es reclama el pagament del servei de carruatges amb motiu de l'arribada del Rei a Tarragona.
Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona/L'Arxiu

Moneda de 2 cèntims de coure de Alfonso XIII de 1904.
Col·lecció particular

Alfonso XIII va sortir l'endemà, dia 14 d'abril, en tren, a les 9 del matí direcció a la ciutat de Reus, arribant mitja hora després a l'estació on va ser rebut per les autoritats de la ciutat. Se li va fer al rei una recepció a l'Ajuntament per a continuació visitar l'Ermida de la Misericòrdia. Després d'una ràpida trobada a alguns dels fabricants més importants de la ciutat, tornà novament a Tarragona a les set de la tarda, per embarcar-se en el "*Giralda*", en direcció a les Illes.

Despedida á S. M.

Millares de personas acudieron ayer á la entrada del Muelle, deseosas de presenciar la marcha del joven Monarca.

A las ocho y media el batallón del regimiento Almansa cubrió la carrera desde la escalera real del puerto hasta el apeadero construido expresamente por la compañía de ferrocarriles del Norte.

Acudieron las autoridades todas y representaciones de todas las entidades.

A las nueve en punto salió del «Giralda» S. M. el Rey, acompañado del duque de Sotomayor como mayordomo mayor de Palacio, del señor ministro de la Guerra general Linares y ayudantes, D. Alfonso llevaba el timón de la lancha de vapor que les conducía, dando una vuelta por el puerto. Los acordes de la Marcha Real oyéronse al poner S. M. pié á tierra, dirigiéndose inmediatamente al tren en medio de aclamaciones y muestras de respeto. Muchas señoras y señoritas ostentaban un lazo con los colores nacionales. Todas las iglesias repicaron las campanas y el crucero «Rio de la Plata» disparó 21 cañonazos. Los vivas y aplausos se repetían.

S. M. saludó á las autoridades, despidiéndose del señor alcalde, á quien manifestó que agradecía mucho el recibimiento que le había dispensado Tarragona y que estaba muy satisfecho de su pueblo.

El Sr. Prats significóle sus deseos de que las manifestaciones de cariño y simpatía recibidas en Tarragona vayan en aumento en las poblaciones que visite S. M.

Partió el tren real y el Rey saludó con la tere-siana desde la ventanilla, dándose vivas á España, á la Monarquía, al Rey, á la Reina y a Tarragona. Mientras el tren estuvo en agujas, S. M. saludó continuamente á la muchedumbre.

Retall del "*Diario de Tarragona*" del dia 14 d'abril de 1904.
Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona/L'Arxiu

Por encargo de S. M. el Rey, el señor alcalde ha entregado 25 pesetas á un niño pobre del barrio de San Pedro é igual cantidad á una niña de la parte alta de la ciudad, por haber sido bautizados con los nombres de Maria Cristina y Alfonso el dia primero de este siglo.

Retall del "*Diario de Tarragona*" del dia 14 d'abril de 1904.
Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona/L'Arxiu

Però diuen les cròniques
no certificades, del moment,
que abans de marxar va voler
conèixer un pintoresc poble
del Camp de Tarragona, Els Pallaresos.

L'objectiu principal de la visita reial era “reconciliar” Catalunya amb la monarquia i l'Estat espanyol, mostrant més proximitat i reconeixent la importància econòmica i cultural de la regió.

I, per una altra banda, neutralitzar el creixement del catalanisme polític integrant-lo dins el marc monàrquic.

Malauradament, no va aconseguir ni frenar el creixement del catalanisme ni resoldre les tensions entre el centralisme madrileny i les aspiracions regionalistes catalanes.

I menys, ajudar a les classes socials més desfavorides.

Exposició:

UNA VISITA REIAL

**1a. VISITA DEL REI ALFONSO XIII
A LA TARRAGONA DE 1904**

Autors:

Creacions E.T.C.

AJUNTAMENT DELS PALLARESOS

V Jornades Modernistes

ELS PALLARESOS 1900

Amb la col·laboració:

PORT TARRAGONA

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

**CENTRE D'ESTUDIS MARÍTIMS I D'ACTIVITATS
DEL PORT DE TARRAGONA**

ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA

MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

CENTRE D'IMATGES DE TARRAGONA / L'ARXIU

ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE TARRAGONA / L'ARXIU

BIBLIOTECA HEMEROTECA MUNICIPAL DE TARRAGONA / L'ARXIU

HORARI:

De dimarts a dissabte, de 10 a 13 h i de 16 a 19 h
Diumenges i festius, d'11 a 14 h

Tel. 977 259 400 - ext. 1122
portciutat@porttarragona.cat

**MOLL
DE COSTA**

Port Tarragona

porttarragona.cat